

Die Botschaft der DDR befand sich bis 1990 in einem Gebäude am Masaryk-Ufer, dem heutigen Sitz des Goethe-Instituts. Bis 1939 war die Gesandtschaft des Deutschen Reiches in der Thunovská 18.

1989

Bekannt und wichtig für die deutsche Geschichte ist das Palais Lobkowicz dank der Ereignisse im Sommer und Herbst 1989. Damals suchten DDR-Bürger, die in den Westen ausreisen wollten, hier Zuflucht. Im Laufe der Wochen nahm ihre Zahl schnell zu. Zunächst waren sie auf dem Dachboden untergebracht, dann wurden Büros und Repräsentationsräume zur Verfügung gestellt, schließlich Zelte im Garten aufgebaut. Ende September hielten sich etwa 4.000 DDR-Bürger auf dem Gelände der Botschaft auf. Am 30. September 1989 konnte ihnen der damalige Bundesaußenminister Hans-Dietrich Genscher mitteilen, dass sie in den Westen ausreisen dürfen. An seinen berühmten, unvollendeten Satz „Wir sind zu Ihnen gekommen, um Ihnen mitzuteilen, dass heute Ihre Ausreise...“, dessen Ende im Jubel der DDR-Bürger unterging, erinnert eine Gedenktafel auf dem Balkon in der ersten Etage. Diese und zwei weitere Ausreisen von DDR-Flüchtlingsen Anfang Oktober und Anfang November ebneten den Weg zum Fall der Berliner Mauer am 9. November.

Velvyslanectví NDR sídlilo do roku 1990 v budově na Masarykové nábřeží, dnešním sídle Goethe-Institutu. Do roku 1939 bylo vyslanectví Německé říše v Thunovské ulici č. 18.

Rok 1989

Lobkovický palác je známý a důležitý pro německé dějiny díky událostem z léta a podzimu roku 1989. Tehdy zde našli útočiště občané NDR, kteří chtěli vycestovat na Západ. Během týdnů jejich počet rychle narůstal. Nejprve byli ubytováni na půdě, pak byly dány k dispozici kanceláře a reprezentační prostory a nakonec byly na zahradě postaveny stany. Koncem září pobývaly na území velvyslanectví asi 4 tisíce občanů NDR. 30. září 1989 jim mohl tehdejší spolkový ministr zahraničí Hans-Dietrich Genscher oznámit, že mohou vycestovat na Západ. Jeho slavnou, nedokončenou větu „Přišli jsme za vámi, abychom vám sdělili, že dnes budete moci...“, jejíž konec zanikl v jásotu uprchlíků, připomíná pamětní tabule na balkoně v prvním patře. Tento výjezd uprchlíků z NDR a dva následující začátkem října a začátkem listopadu připravily cestu k pádu Berlínské zdi 9. listopadu.

Das Palais um 1740. Kupferstich von M. Engelbrecht. Palác okolo 1740. Mědiryt M. Engelbrechta.

Freskenräume. Freskové sály.

Gedenktafel an den 30. September 1989, Balkon. Pamětní tabule na 30. září 1989, balkón.

Tiráž/Impressum:
Botschaft der Bundesrepublik Deutschland
Velvyslanectví Spolkové republiky Německo
Vlašská 19
118 01 Praha 1

Tel.: (+420) 257 113 111
E-Mail: info@prag.diplo.de
Twitter: @velvyslanec_SRN

Das Palais Lobkowicz

Das Palais Lobkowicz gehört zu den eindrucksvollsten und prachtvollsten Barockpalästen in Prag. Sein Erbauer, der damalige Hofmünzmeister Graf Karel Přebořovský von Kvsejovice, beauftragte wahrscheinlich den Veroneser Architekten Giovanni Batista Alliprandi (1655–1720) mit dem Bau des Palasts. Dieser entstand zwischen 1703 und 1707 an der Stelle des Hauses „Zu den drei Musketieren“ und der einstigen Bierbrauerei des Klosters Strahov. Graf Přebořovský übernahm sich allerdings mit dem Prachtbau finanziell, so dass sein Besitz 1713 versteigert werden musste. Nach einigen Besitzerwechseln gelangte das Palais 1753 als Mitgift in den Besitz der Familie Lobkowicz. Für die folgenden 175 Jahre war das Palais Prager Stammsitz des 1753 gegründeten Hořín-Mělniker Zweiges der Familie Lobkowicz. Nach einem Brand beauftragte die Familie 1769 den Architekten Ignaz Palliardi (1737–1824) mit dem Anbau des obersten Stockwerkes, wodurch das Palais sein heutiges Aussehen erhielt.

1927 verkaufte die Familie Lobkowicz das Palais an den tschechoslowakischen Staat, allerdings ohne Mobiliar. Die heutige Einrichtung stammt zum Großteil aus den Beständen des Auswärtigen Amtes in Berlin. In den folgenden Jahren wurde das Palais für die Büros und Bibliotheken der Masaryk-Arbeiterakademie, des staatlichen Archäologischen Instituts, des staatlichen Denkmalschutzamtes und des Slawischen Instituts genutzt. Im Sommer 1945 begann eine politische Hochschule hier ihre Tätigkeit, 1949 wurde der Palast für einige Jahre chinesische Botschaft. Anschließend diente das Gebäude bis Ende der 1960er Jahre dem Institut für Politik und Wirtschaft, danach war es Verwaltungsgebäude der Diplomatischen Service-Agentur des tschechoslowakischen Außenministeriums.

Seit der Wiederaufnahme der diplomatischen Beziehungen zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Tschechoslowakei im Jahr 1974 ist das Gebäude Sitz der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Prag. Die Botschaft hat rund 75 Mitarbeiter, gut die Hälfte der Beschäftigten sind Tschechen, die z. T. schon seit vielen Jahren hier arbeiten. Die vom Auswärtigen Amt aus Berlin entsandten Diplomaten bleiben in der Regel drei bis fünf Jahre in Prag.

Lobkovický palác

Lobkovický palác patří k nejpůsobivějším a nejkrásnějším barokním palácům v Praze. Jeho výstavbu pověřil tehdejší dvorní mincmistr hrabě Karel Přebořovský z Kvsejovic pravděpodobně veronského architekta Giovanna Batistu Alliprandiho (1655–1720). Palác vznikl mezi rokem 1703 a 1707 na místě domu „U tří mušketýrů“ a bývalého pivovaru Strahovského kláštera. Hrabě Přebořovský se však nákladnou stavbou finančně vyčerpal, takže musel být jeho majetek v roce 1713 vydražen. Po několika změnách vlastníka se palác dostal roku 1753 jako věno do vlastnictví rodiny Lobkowiců. Další 175 let byl palác pražským sídlem hořínko-mělnické větve rodiny Lobkowiců. Po požáru pověřila rodina v roce 1769 architektka Ignáce Palliardiho (1737–1824) přístavbou horního patra, čímž palác získal svoji dnešní podobu.

V roce 1927 prodala rodina Lobkowiců palác československému státu, ale bez mobiliáře. Dnešní zařízení pochází z velké části z inventáře Spolkového ministerstva zahraničí v Berlíně. V následujících letech využívaly palác pro své kanceláře a knihovny Masarykova dělnická akademie, Archeologický ústav, Památkový úřad a Slovanský ústav. V létě roku 1945 zde zahájila svou činnost Vysoká škola politická, od roku 1949 sídlilo v paláci několik let čínské velvyslanectví. Následně sloužila budova do konce šedesátých let Institutu pro politiku a hospodářství, potom jako správní budova Správy služeb diplomatickému sboru československého ministerstva zahraničních věcí.

Od znovunavázání diplomatických vztahů mezi Československem a Spolkovou republikou Německo v roce 1974 je budova sídlem Velvyslanectví Spolkové republiky Německo v Praze. Velvyslanectví má asi 75 pracovníků, asi polovina zaměstnanců jsou Češi, z nichž někteří zde pracují již mnoho let. Diplomaté, vyslaní ze Spolkového ministerstva zahraničí v Berlíně, zůstávají v Praze zpravidla tři roky až pět let.

PALAIS
LOBKOWICZ
Sitz der Botschaft
der Bundesrepublik Deutschland in Prag
LOBKOVICKÝ
PALÁC
Sídlo Velvyslanectví
Spolkové republiky Německo v Praze

🇩🇪 Rundgang durch das Palais

Die **Tordurchfahrt** schmückt das Fresko „Herrschaft der Zeit über das Leben“, das ebenso wie der „Sturz des Ikaros“ in dem zum Garten führenden Teil der Durchfahrt Johann Jakob Stewens von Steinfels (1651–1730) zugeschrieben wird. Die Stuckarbeiten hier wie anderswo im Palais sind Werke von Tommaso Soldati (1665–1743).

Das **Haupttreppenhaus** gilt als erstes repräsentatives Barock-Treppenhaus nach Wiener Vorbild in Prag. Die hier hängenden Fotos erinnern an die dramatischen Ereignisse von 1989, das große „L“ auf den Kandelabern auf dem Treppengeländer dagegen an die Zeiten, als das Palais im Besitz der Familie Lobkowitz war. Eine Leuchttafel zeigt die Lichtinstallation am Palais, die Philipp Geist im Herbst 2014 erstrahlen ließ. Das Deckenfresko im Treppenhaus stellt allegorisch Krieg und Frieden dar. Es ist wahrscheinlich nach 1713 entstanden, als sich das Palais im Besitz der Familie Liebstein von Kolowrat befand.

Im **ersten Empfangssaal** in der ersten Etage befindet sich das Deckenfresko „Gastmahl der Musen“, dessen Künstler unbekannt ist. Man vermutet, dass der Saal früher als Speisezimmer diente. Die vier Gemälde in diesem Raum sind eine Leihgabe der deutschen Botschaft in Paris.

Geradeaus schreitet man in das **Kaminzimmer**, das von einem eindrucksvollen Kamin dominiert wird, der wahrscheinlich aus der Zeit der Entstehung des Palais stammt. Dieser wurde ebenso wie der Kamin im anschließenden Gobelinzimmer aus einer Kammer zwischen den beiden Räumen beheizt. Die im Kaminzimmer hängenden Gemälde sind Leihgaben der Bayerischen Staatsgemäldesammlungen. Die Künstler der Gemälde sind ebenso unbekannt wie die Datierung.

In der nordöstlichen Ecke des Palais befindet sich das kleine **Frühstückszimmer**. An dieses schließt der **Speisesaal** an. Die Gemälde „Fasanenjagd“ und „Rebhuhnjagd“ von Philipp Ferdinand Hamilton (1664–1750) sind Leihgaben der bayerischen Staatsgemäldesammlungen.

Neben dem Kaminzimmer befindet sich das **Gobelinzimmer**, das seinen heutigen Namen den hier hängenden Gobelins verdankt. Der Gobelin „Königin mit Gefolge“ wurde wahrscheinlich Ende des

🇨🇪 Prohlídka paláce

Vstupní vestibul zdobí freska s námětem „Pomíjivost“, která je stejně jako freska „Ikarův pád“ v zahradním vestibulu připisována Janu Jakubu Steinfelsovi (1651–1730). Štuková výzdoba zde i jinde v paláci je dílem Tommasa Soldatiho (1665–1743).

Hlavní schodiště je prvním reprezentativním barokním schodištěm podle vídeňského vzoru v Praze. Fotografie, lemující schodiště, připomínají dramatické události roku 1989, velké „L“ na kandelábrech na zábradlí zase časy, kdy byl palác ve vlastnictví rodiny Lobkoviců. Světelná tabule ukazuje světelnou instalaci paláce, jak jej v roce 2014 navštívil Philipp Geist. Freska zdobící strop schodiště alegoricky znázorňuje válku a mír. Vznikla pravděpodobně po roce 1713, kdy palác vlastnila rodina Kolowratů-Libštejnských.

V **prvním příjmacím salonu** v prvním patře se nachází nástrovní freska „Hostina múz“ od neznámého autora. Sál sloužil dříve pravděpodobně jako jídelna. Čtyři malby v této místnosti jsou zápůjčkou německého velvyslanectví v Paříži.

Přímo se pak vchází do **místnosti s kachlovými kamny**, jíž dominují působivá kachlová kamna, pocházející pravděpodobně z doby vzniku paláce. Zatápělo se v nich stejně jako v kamnech sousedního gobelínového pokoje z komory mezi oběma místnostmi. Obrazy v místnosti s kachlovými kamny jsou zápůjčky Bavorských státních sbírek. Autoři obrazů jsou neznámí stejně jako doba jejich vzniku.

V severovýchodním rohu paláce je **malá jídelna**. Na ni navazuje **velká jídelna**. Obrazy Lov bažantů a Lov koroptví od Philippa Ferdinanda Hamiltona (1664–1750) jsou zápůjčky Bavorské státní galerie.

Vedle krbové místnosti je **gobelínový pokoj**, který vědci za své dnešní jméno nástěnným gobelínům. Gobelin „Královna s doprovodem“ vznikl pravděpodobně koncem 16. století v Bruselu, gobelin „Námluvy“ pravděpodobně v první polovině 17. století

16. Jahrhunderts in Brüssel angefertigt, der Gobelin „Brautwerbung“ wahrscheinlich in der ersten Hälfte des 17. Jh in Flandern. Beide Gobelins stammen aus den Beständen des Auswärtigen Amts in Berlin.

Mittelpunkt des ersten Stocks und Herz des Palais ist der zentrale **Kuppelsaal**, der sich mit seiner Höhe von 13,5 Metern über zwei Stockwerke erstreckt. Einmalig in Prag ist die Reihe der 16 Herme-Statuen, die die Decke zu tragen scheinen. Über den Türen sind in den Medaillons Szenen der Kämpfe von Herakles dargestellt, weswegen der Saal früher auch Herakles-Saal genannt wurde. Hier sollen Ludwig van Beethoven (1770–1827) und Carl Maria von Weber (1786–1826), zu deren Förderern die Familie Lobkowitz gehörte, Konzerte gegeben haben. Heute finden im Kuppelsaal Konzerte, Diskussionen, Vorträge, Konferenzen und Empfänge statt. Die Balkontüren führen von hier direkt auf den „Genscher-Balkon“ mit der Gedenktafel an den 30. September 1989.

Die vier **Freskenräume** im Erdgeschoss entstanden zwischen 1708 und 1712 und sind wahrscheinlich ein Werk von Johann Jakob Stevens von Steinfels (1651–1730). Den Hauptraum schmücken Landschaften im damals modischen chinesischen Stil. In den zu beiden Seiten anschließenden Räumen mit Gewölbe sind es Ausblicke in den Garten, aber auch „Statuen“, wie die des Jupiters über dem Kamin. Im kleinsten Raum sind die in kleinen Kartuschen gemalten blau-weißen Porträts und Landschaften sowie die Sammlung japanischer Vasen bemerkenswert.

Im Mezzanin des Palastes sowie im linken Flügel und in der zweiten Etage befinden sich Büros der Botschaftsangestellten, in der zweiten Etage zudem die private Residenz des Botschafters. Im Untergeschoss des rechten Flügels, das vom Wirtschaftshof zugänglich war, befanden sich früher die Ställe für bis zu 40 Pferde.

Der Garten

Ursprünglich waren Garten und Palais als Einheit entstanden. Der offene Eingangsbereich des Palais ging in einen prächtigen, terrassenförmigen Garten mit Wasserbecken über. Dieser barocke Garten nach französischem Vorbild wurde bereits Ende des 18. Jahrhunderts in einen englischen Park umgewandelt. Der sich über den Petřín hinziehende Garten gehörte zu den schönsten in Prag

ve Flandrech. Oba gobelíny pocházejí z inventáře Spolkového ministerstva zahraničí.

Centrem prvního patra a srdcem paláce je slavnostní **kupolový sál** rozprostírající se svou výškou 13,5 m přes dvě patra. V pražském prostředí zcela ojedinělý je pás šestnácti hermovek, které jako by nesly strop. Nad dveřmi jsou v medailonech reliéfní scény Heraklových zápasů, sál se také proto dříve nazýval Heraklův sál. Zde měli koncertovat Ludwig van Beethoven (1770–1827) a Carl Maria von Weber (1786–1826), k jejichž mecenášům rodina Lobkoviců patřila. Dnes se zde pořádají koncerty, diskuse, přednášky, konference a recepce. Balkónové dveře zde vedou přímo na tzv. „Genscherův balkon“ s pamětní deskou, připomínající 30. září 1989.

Čtyři **freskové sály** v přízemí vznikly v letech 1708 až 1712 a jsou pravděpodobně dílem Jana Jakuba Steinfelse (1651–1730). Hlavní sál zdobí krajiny v tehdy módním čínském stylu. V obou postranních místnostech s klenbou zdobí stěny zahradní výhledy, ale také „sochy“, jako je např. Jupiterova socha nad krbem. V nejmenší místnosti jsou pozoruhodné, v malých kartuších malované modrobílé portréty a krajiny a sbírka japonských váz.

V mezaninu paláce a v levém křídle a ve druhém patře se nacházejí kanceláře pracovníků, ve druhém patře pak soukromá rezidence velvyslance. Ve sklepním prostoru pravého křídla, který je přístupný z hospodářského dvora, byly dříve stáje až pro 40 koní.

Zahrada

Zahrada a palác původně vznikly jako jeden celek. Otevřený vstupní prostor paláce přecházel do nádherné terasovité zahrady s jezírky. Tato barokní zahrada ve francouzském stylu byla již koncem 18. stol. přeměněna v anglický park. Zahrada, rozprostírající se přes Petřín, patřila k nejkrásnějším v Praze a těšila se po svém zpřístupnění veřejnosti v 19. stol. velké oblibě. I dnes

und erfreute sich nach seiner Öffnung für die Öffentlichkeit im 19. Jahrhundert großer Beliebtheit. Auch heute ist der Großteil des einstigen Lobkowitz- Gartens frei zugänglich. Der jetzige Botschaftsgarten ist nur ein kleiner Rest der einstmals so prächtigen Anlage, an die der alte Baumbestand, wie der Ginkgo, erinnert. Vor dem Zaun in Richtung Petřín befinden sich Originale der vier Sandsteinstatuen, die früher auf dem Dach des Palais standen und durch Kopien ersetzt wurden: König Herodes, ein türkischer sowie zwei römische Soldaten sollen Reiche versinnbildlichen, die zu ihrer Zeit Feinde des Christentums waren.

An die Ereignisse von 1989 erinnert das Kunstwerk von David Černý (*1967) „**Quo Vadis**“, ein auf vier Beinen stehender Trabant. Der Bronze-Abguss steht seit 2001 im Garten. Das Original des 1991 geschaffenen Werks befindet sich im zeitgeschichtlichen Forum in Leipzig. Der **Zaun**, über den 1989 DDR-Bürger in den Botschaftsgarten kletterten, wurde nach 2001 aus Sicherheitsgründen durch einen höheren ersetzt.

Durch ein Gitter vom Garten abgetrennt ist der Ehrenhof. Die Sandsteinstatuen auf den Pfeilern stellen den Raub der Persephone durch Hades und Herakles' Kampf mit Antaios dar. Auch in den Freskenräumen wird dieser Kampf dargestellt.

Die Orangerie

In der nach 1989 neu renovierten ehemaligen Orangerie befinden sich heute Büros der Botschaft. Die Salla Terrena ist der einzige noch erhaltene Originalteil der ehemaligen Orangerie. Wie im Kuppelsaal befindet sich hier eine Reihe von Hermen.

Die Fassaden

Die der Straßenseite zugewandte Nordfassade des Palais Lobkowitz ist wahrscheinlich ein Werk des Architekten Alliprandi. Im Tympanon erkennt man die Wappen der Familie Lobkowitz und Černín, die von einem Mantel sowie Waffen und Geschützen umgeben sind.

Die Gartenfassade wird vom zentralen Rundbau dominiert, in dem sich der Kuppelsaal über zwei Etagen erstreckt. Auf vier Säulen gestützt ist der bekannte „Genscher-Balkon“.

je velká část bývalé Lobkoviccké zahrady volně přístupná. Dnešní zahrada velvyslanectví je jen malým zbytkem dříve tak nádherné zahrady, kterou připomínají staré stromy jako např. ginkgo. Před plotem ve směru k Petřínu stojí pískovcové sochy, které stály dříve na střeše paláce a byly nahrazeny kopiemi: král Herodes, jeden turecký a dva římsí vojáci mají znázorňovat říše, které byly ve své době nepřáteli křesťanství.

Události z roku 1989 připomíná skulptura Davida Černého (*1967) „**Quo Vadis**“, trabant na čtyřech nohou. Bronzový odlitek stojí v zahradě od roku 2001. Originál díla vytvořeného v roce 1991 je uložen ve sbírce Fóra současných dějin v Lipsku. **Plot**, přes nějž přelézali v roce 1989 občané NDR, byl po roce 2001 nahrazen z bezpečnostních důvodů plotem vyšším.

Mřížovým plotem je od zahrady oddělen **čestný dvůr**. Pískovcové sochy na sloupcích znázorňují únos Persefony Hádem a zápas Hérakla s Antaiem. Tento soubor je znázorněn i ve freskových sálech.

Oranžérie

V bývalé oranžérii, renovované po roce 1989, jsou dnes kanceláře velvyslanectví. Salla terrena je jedinou zachovanou originální částí bývalé oranžérie. Stejně jako ve slavnostním kupolovém sále dominuje i zde pás hermovek.

Fasády

Severní fasáda Lobkovicckého paláce směřující do ulice je pravděpodobně dílem architekta Alliprandiho. V tympanonu jsou vyobrazeny rodové znaky rodiny Lobkoviců a Černínů, pozadí tvoří plášť obklopený zbraněmi a děly.

Zahradnímu průčelí dominuje oválný rizalit, v němž se přes dvě patra rozprostírá slavnostní kupolový sál. Čtyři sloupy podpírají známý „Genscherův balkon“.